

GMINA KIELCE

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi

Za 2013 rok

Wydział Zarządzania Usługami Komunalnymi

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	2
1.1. Cel przygotowania analizy.....	2
1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy	2
1.3. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami.....	2
2. Zarys prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Kielce	2
2.1. Źródła powstawania odpadów komunalnych.	2
2.2. Zmiany w gospodarce odpadami komunalnymi na terenie Miasta Kielce	3
3. Liczba mieszkańców Miasta Kielce	5
4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Miasta Kielce.....	5
4.1. Sposoby postępowania z odpadami komunalnymi	5
4.2. Zasady odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.	6
4.3. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Miasta Kielce w roku 2012.....	6
4.3.1. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, odebranych z terenu Miasta Kielce w roku 2012.....	6
5. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania	6
6. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.	7
7. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.	7
8. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych, w imieniu których gmina powinna podjąć działania na rzecz zorganizowania takiego odbioru.	7

1. Wprowadzenie

1.1. Cel przygotowania analizy

Dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Kielce, sporządzoną celem weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1399), gdzie określony został wymagany zakres takiej analizy.

Zakres przedmiotowej analizy częściowo pokrywa się z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzanym przez gminę, na podstawie art. 9q ust. 1 i 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, celem jego przedłożenia Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Kielcach w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

W związku z powyższym dokument został sporządzony dopiero po ostatecznym przyjęciu sprawozdań przez ww. jednostki.

1.3. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami

Przy sporządzaniu niniejszej analizy opierano się również o następujące dokumenty:

- „Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2012-2018 przyjęty uchwałą nr XXI/360/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia "Planu gospodarki odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego" 2012-2018,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 przyjęty Uchwałą nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r.,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

2. Zarys prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kielce

2.1. Źródła powstawania odpadów komunalnych.

W myśl ustawy o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Odpady komunalne powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, m.in. w budynkach użyteczności publicznej czy w obiektach, w których prowadzona jest działalność gospodarcza.

2.2. Zmiany w gospodarce odpadami komunalnymi na terenie miasta Kielce

Od 1 lipca 2013 r. gmina zobowiązana była objąć wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych z jej terenu, zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Gmina Kielce, na podstawie uprawnień zawartych w art. 6c ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zdecydowała uchwałą nr XXXVII/ 691/2012 o objęciu systemem gospodarki odpadami komunalnymi również właścicieli nieruchomości niezamieszkałych. Początek 2013 roku był okresem intensywnych przygotowań do wielkich zmian. Po dokonaniu analizy finansowej i przyjęciu 6 grudnia 2012r. uchwał stanowiących o nowym systemie tj.:

- Uchwały nr XXXVII / 688 / 2012 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Kielce,
- Uchwały nr XXXVII / 689 / 2012 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych,
- Uchwały nr XXXVII / 690 / 2012 w sprawie określenia rodzaju dodatkowych usług świadczonych przez Miasto Kielce w zakresie odbierania odpadów komunalnych, ich zagospodarowania oraz wysokości cen za te usługi,
- Uchwały nr XXXVII / 691 / 2012 w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, położonych na terenie Miasta Kielce, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne,
- Uchwały nr XXXVII / 692 / 2012 w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwały nr XXXVII / 693 / 2012 w sprawie ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności,
- Uchwały nr XXXVII/694/2012 w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, terminach i miejscu składania deklaracji,
- Uchwały nr XXXVII/695/2012 w sprawie sposobu obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie nieruchomości mieszanych,
- Uchwały nr XXXVII / 697 / 2012 w sprawie wyboru metody obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty,
- Uchwały nr XXXVII / 698 / 2012 w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,

skupiono się na pozyskaniu deklaracji od właścicieli nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych. Pierwszym terminem wyznaczonym do składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi był 31 marca 2013 r. Po nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 19 lutego 2013 r. na mocy art. 6m ust.3 mówiącym o możliwości składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej zdecydowano o podjęciu nowej uchwały w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, terminach i miejscu składania deklaracji oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w której umożliwiono składanie deklaracji poprzez Elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej ePUAP oraz przesunięto termin składania pierwszych deklaracji na dzień 10 czerwca 2013 r.

Najtrudniejszym zadaniem, które należało zrealizować w pierwszej połowie 2013 r. było przeprowadzenie przetargu na odbiór odpadów z terenu Kielc. Pomimo wczesnego

przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, przetarg został ogłoszony dopiero 10 maja 2013 r. Opóźnienie w ogłoszeniu przetargu było spowodowane stwierdzeniem nieważności przez WSA w Kielcach wyrokiem z dnia 13 lutego 2013 r., uchwały nr XXI/361/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2012-2018 „w części określającej instalację w Promniku jako regionalną instalację tymczasową (do czasu wybudowania docelowej regionalnej instalacji ze środków UE) do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielania ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku. Ponieważ prace nad zmianą uchwały w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2012-2018 przedłużały się, a początek maja 2013 r., był ostatecznym terminem ogłoszenia przetargu, aby zdążyć z jego rozstrzygnięciem przed 1 lipca 2013 r., zdecydowano o ogłoszeniu przetargu w dniu 10 maja 2013 r. pomimo braku wyznaczenia w planie gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego regionalnej instalacji dla rejonu 4. W specyfikacji istotnych warunków zamówienia pozostawiono zapis, że wszystkie odpady z terenu miasta Kielce mają trafić do instalacji w Promniku. Po ogłoszeniu przetargu na „odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, położonych na terenie Miasta Kielce” w dniu 20 maja 2013 r. wpłynęło odwołanie wobec specyfikacji istotnych warunków zamówienia do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej. Krajowa Izba odwoławcza wyrokiem z dnia 3 czerwca 2013 r. oddaliła odwołanie, jednak miało to znaczący wpływ na termin rozstrzygnięcia przetargu. W wyniku prowadzonego postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na odbieranie odpadów komunalnych z terenu miasta Kielce wpłynęły dwie oferty: pierwsza konsorcjum utworzonego przez kieleckie firmy "Fart" i "Fart-Bis" oraz druga konsorcjum Veolia Usługi dla Środowiska i Rejonowego Przedsiębiorstwa Zieleni. Wyniki przetargu zostały ogłoszone w dniu 22 sierpnia 2013 r. Oferta pierwszego z konsorcjów została wykluczona z postępowania ze względów formalnych, na co 2 września 2013 r. wpłynęło do KIO odwołanie wykluczonego konsorcjum. Podobnie jak poprzednim razem 16 września 2013 r. Krajowa Izba Odwoławcza oddaliła odwołanie. W dniu 1 października została podpisana umowa z konsorcjum Veolia Usługi dla Środowiska S.A oraz Rejonowego Przedsiębiorstwa Zieleni Sp. z o.o. z mocą obowiązywania od dnia podpisania. Pomimo późniejszego rozstrzygnięcia przetargu na odbiór odpadów komunalnych, nowy system gospodarki odpadami zaczął funkcjonować od 1 lipca 2013 r. Władze Kielc, w newralgicznym okresie od lipca do października 2013 roku, zdecydowały się na zawarcie umowy w trybie zamówienia z wolnej ręki z przedsiębiorstwem, które do czasu wejścia nowych przepisów obejmowało podpisanymi umowami ok. 50% mieszkańców miasta.

W pierwszych miesiącach funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi Kielce nie uniknęły dużej ilości skarg, które napływały do urzędu od niezadowolonych mieszkańców. Większość z nich okazywała się niezasadna. Zgodnie z nowymi zasadami, właściciel nieruchomości został zobowiązany do wystawienia pojemnika przed posesję. Mieszkańcy przyzwyczajeni do nawyków z czasów obowiązywania indywidualnych umów, nie wystawiali pojemników przed nieruchomości, w wyznaczonym dniu odbioru odpadów, a tym samym nie mieli realizowanej usługi. W newralgicznym okresie pomimo niezasadności reklamacji były organizowane odbiory interwencyjne, aby nie pozostawić mieszkańców z nieodebranymi odpadami. Sytuację udało się szybko opanować poprzez szeroko zakrojoną akcję informacyjną w radio, prasie, jak również przy pomocy broszur rozdawanych wszystkim właścicielom nieruchomości zamieszkałych.

3. Liczba mieszkańców miasta Kielce

Liczba stałej ludności według danych Urzędu Miasta Kielce na dzień 31.12.2013 r. Miasta Kielce wynosiła 193 305 osób.

Powierzchnia Miasta Kielce wynosi 110 km², a średnia gęstość zaludnienia wynosiła 1 757 osób/km².

4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie miasta Kielce

4.1. Sposoby postępowania z odpadami komunalnymi

W 2013 r. odpady komunalne z terenu miasta Kielce odbierane były jako zmieszane i selektywne. Wszystkie odpady komunalne w 2013 r. były kierowane do instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w ramach IV Regionu gospodarki odpadami komunalnymi.

Zbieranie odpadów w sposób selektywny stanowiło podstawowy element Systemu Gospodarki Odpadami w 2013 r. Po dogłębnych analizach warunków lokalnych oraz potencjalnych kosztów związanych z odbiorem poszczególnych frakcji odpadów zdecydowano, że powszechną i obowiązkową zbiórką u źródła zostaną objęte frakcje zawierające:

- zmieszane odpady surowców wtórnych (w tym makulatura, tworzywa sztuczne, odpady wielomateriałowe, metale) – zbierane do żółtego pojemnika (bloki i kamienice) lub żółtego worka (domy indywidualne),
- szkło- zbierane do zielonego pojemnika (kamienice i bloki) lub do zielonego worka (domy indywidualne),
- odpady zielone zbierane do worka brązowego w zabudowie jednorodzinnej, lub do kontenerów w zabudowie wielorodzinnej,
- pozostałe, zmieszane odpady komunalne- zbierane do pojemnika w kolorze ciemnym.

Ponadto przyjęty regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kielce dopuszcza jako uzupełnienie systemu, możliwość selektywnego zbierania odpadów surowcowych w gniazdach selektywnej zbiórki (pojemnik niebieski do makulatury, pojemnik żółty do tworzyw sztucznych i metali, zielony do szkła kolorowego oraz biały do szkła bezbarwnego).

Wszelkie odpady problemowe w postaci: przeterminowanych leków, chemikaliów, zużytych baterii, akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, świetlówek i innych źródeł światła, mebli oraz innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, zużytych opon, odpadów zielonych, a także innych niebezpiecznych odpadów komunalnych właściciele nieruchomości mają możliwość bezpłatnie oddać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Ponadto na terenie miasta Kielce Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Kielcach organizuje objazdową zbiórkę odpadów niebezpiecznych przy użyciu tzw. „Odrzutowozu”, który zbierał odpady niebezpieczne komunalne w postaci:

- świetlówek,
- żarówek rtęciowych,
- termometrów rtęciowych,
- zużytych baterii i akumulatorów,
- detergentów zawierających substancje niebezpieczne,
- pojemników po aerozolach,
- opakowań po środkach ochrony roślin (I i II klasy toksyczności), środkach owadobójczych, farbach i lakierach,

- pozostałości farb i lakierów oraz środków do konserwacji i ochrony drewna,
- przeterminowanych leków, odpadów zawierających oleje (filtry olejowe, smary techniczne, woski, środki konserwacji).

Dodatkowo na terenie miasta od 16 lat funkcjonuje powszechny system zbiórki przeterminowanych leków zbieranych w aptekach.

W ramach odzysku surowców wtórnych i zarazem edukacji ekologicznej, wprowadzono na terenie urzędu zbieranie zużytych baterii. Akcja zbiórki zużytych baterii oraz makulatury prowadzona była również w szkołach – co oprócz efektu ekologicznego wprowadziło element edukacyjny.

Gmina przy pomocy dotacji z WFOŚiGW oraz przy udziale środków własnych przejęła organizację demontażu, załadunku, wywozu i utylizacji wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych wymienianych przez mieszkańców.

4.2. Zasady odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W pierwszym półroczu analizowanego roku odpady komunalne odbierane były od właścicieli nieruchomości na podstawie umów cywilno-prawnych. Właściciele nieruchomości informowani byli o konieczności wypowiedzenia zawartych przez siebie umów do dnia 30 czerwca 2013 r., kiedy to uruchomiony zostanie nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi, a umowę z przedsiębiorcami, na odbiór odpadów z terenu Miasta Kielce zawrze gmina.

4.3. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie miasta Kielce w roku 2013

Ilość odpadów oszacowano na podstawie otrzymanych kwartalnych sprawozdań od firm wywozowych, które w roku 2013 odbierały od właścicieli nieruchomości odpady komunalne. Na terenie Gminy Kielce w 2013 r. wytworzono 55 131,1 Mg odpadów komunalnych.

4.3.1. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, odebranych z terenu miasta Kielce w roku 2013

W roku 2013 nie przekazano do składowania żadnych zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu Miasta Kielce.

5. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne do właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, wyłącznie do regionalnych instalacji do przekształcania odpadów komunalnych. Zgodnie z zasadą określoną w art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, nakazuje się również, aby zmieszane odpady komunalne, odpady zielone, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania,

były przetwarzane na terenie regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.

Zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla województwa Świętokrzyskiego 2012-2018 w rejonie IV do którego należy Gmina Kielce znajduje się jedna instalacja o statusie regionalnej instalacji, tj. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Promniku, 26-067 Strawczyn, zarządzany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi, a składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe. Ponadto zgodnie z art. 105 ust. 1 te same ustawy odpady przed ich umieszczeniem na składowisku poddaje się procesowi przekształcania fizycznego, chemicznego, termicznego lub biologicznego, w celu m.in. ograniczenia zagrożenia dla ludzi i środowiska, a także objętości składowanych odpadów.

W związku z powyższym zgodnie z nową ustawą o odpadach, od roku 2013 cały strumień zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 jest przekazywany do przetwarzania do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Promniku.

6. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Po pierwszym półroczu funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi nie stwierdzono pilnych potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

7. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W roku 2013 koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, w tym koszty związane z funkcjonowaniem PSZOK, wyniosły 12 344 402,00 zł.

Ponadto Miasto za pośrednictwem własnej spółki - Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. pokryło koszty w wysokości 873 824,00zł związane z:

- prowadzeniem dobrowolnej selektywnej zbiórki odpadów w tzw. „gniazdach segregacyjnych”,
- objazdowej zbiórki odpadów niebezpiecznych realizowanej poprzez „odrzutowóz”,
- zbiórki przeterminowanych leków w aptekach.

8. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych, w imieniu których gmina powinna podjąć działania na rzecz zorganizowania takiego odbioru.

W Kielcach według danych z 31 grudnia 2013 r. na stałe zameldowanych było 193 305 osób. Należy podkreślić, że zameldowanie nie jest wyznacznikiem ilości osób, które powinny być objęte deklaracjami o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wartość ta może zostać wykorzystana jedynie w analizach porównawczych. Deklaracjami o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi objętych zostało 166351 osób.